

Dels fracassos de la COP28 als desafiaments de la COP29

La COP28 va tancar amb 'el principi de la fi' de l'era dels combustibles fòssils, i la COP29 s'ha organitzat en un país amb una economia dependent d'aquests.

La 29ª sessió de la Conferència de les Parts de la Convenció Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic ha tingut lloc a Bakú, Azerbaidjan. Entre l'11 i el 22 de novembre s'han dut a terme les negociacions per fer front l'escalfament global i a l'obscur futur que se'ns apropa.

Imatge 1. Logotip de la COP29 a Bakú, Azerbaidjan.

L'anterior cimera va aconseguir acordar establir el Balanç Mundial, establert com un procés a través del qual els països i actors poguessin comprovar si estaven avançant correctament envers el compliment dels objectius de l'Acord de París sobre el Canvi Climàtic. És així com les expectatives restaven sobre aquesta nova cimera, esperant assolir una decisió ferma que establís el finançament climàtic d'una vegada per totes.

El resultat de la COP28

Remetent-nos a la COP28, es va aconseguir acordar quatre punts claus de la cimera del clima celebrada a Dubai.

1. *Preservació de l'objectiu d'1,5 °C. amb intencions de limitar l'escalfament global, es repeteix la meta prèviament establerta a l'Acord de París del 2015*

Aquest 2024 ha sigut l'any més càlid mai registrat, causant conseqüències devastadores per la biodiversitat i la població mundial. Successos recents com la Dana que ha arrasat amb diverses poblacions de la Comunitat Valenciana són el clar exemple de què les conseqüències del canvi climàtic ja les estem patint en primera persona: han passat de ser prediccions sobre el futur a esdeveniments del present. Pedro Sánchez no ha dubtat a recalcar que aquests fets són conseqüència directa del canvi climàtic i que, en efecte, 'el canvi climàtic mata'.

Això remarca la necessitat de prendre mesures

dràstiques per evitar majors pujades de la temperatura mitjana. L'Acord de París va marcar el límit a 1,5 °C, però diversos científics adverteixen que el rumb que segueixen les tendències actuals va encaminat als 2,6 °C o inclús 3,1 °C.

A més, durant l'any 2023 es va arribar a un nou rècord mundial d'emissions de CO₂ amb 40.900 milions de tones. Així doncs, aquest objectiu resta present en els discursos polítics al llarg dels anys, però encara es mostra una deficiència a l'hora d'establir mesures efectives per aconseguir aquest objectiu.

2. Abandonament gradual del combustible fòssil

La metodologia a seguir per la transició energètica, deixant enrere els combustibles fòssils, no va ser definida. Els països més rics i amb major responsabilitat històrica per haver contribuït a l'acceleració del canvi climàtic van mostrar una falta de voluntat a comprometre's tant amb accions com amb mesures financeres per afavorir aquesta transició. És així com l'abandonament del consum dels combustibles fòssils no està sent una realitat; les economies emergents continuen mostrant dependència per aquests recursos i incapacitat de poder apostar per alternatives més respectuoses amb el medi ambient degut a les despeses econòmiques.

3. Promoció d'energies renovables i eficiència energètica

Per trencar amb el pessimisme i la desil·lusió sobre

l'eficiència dels acords de les cimeres passades, cal alabar quan els estats mostren un compromís real amb les seves propostes.

Aquest objectiu sí està sent treballat, i es veu reflectit en un augment gradual de la inversió en les energies renovables: \$619.1 milions de dòlars l'any 2023. Altrament, les prediccions marquen que el marcat de les energies renovables duplicarien el seu valor actual el 2030, arribant fins a \$2,025.94 milions de dòlars.

4. Operacionalització del fons de pèrdues i danys, el finançament del qual seria majorment discutit a la següent cimera

La COP29 ha estat doncs crucial pel finançament climàtic. A priori, suposava fer front a la fallida de la COP28 en termes de justícia climàtica, que errava en atendre els estats amb menors contribucions al canvi climàtic i a la vegada els que més pateixen les seves conseqüències: els estats amb baixos i mitjans ingressos. No es va acordar en funció de les responsabilitats diferenciades on els que més han contaminat durant la història haurien de ser els que actualment assumeixen aquesta responsabilitat.

Una inauguració polèmica

La COP29, començada el passat 11 de novembre, es va inaugurar amb un gran anunci: la creació de crèdits per emissions de carboni. Aquests consisteixen en bons que es posen a la venda a disposició dels estats i companyies que els hi

permeten contaminar fins a cert nivell d'emissions, regulades sota l'Article 6.4 de l'Acord de París. D'aquesta manera, es tracta d'equilibrar la contaminació amb una equiparació econòmica, encara que a efectes pràctics és només un recurs que afavoreix la continuïtat de les emissions contaminants que les grans companyies emeten anualment. És així com resulta polèmic que la gran inauguració sigui amb una notícia tan discutida per la manca de responsabilitat i justícia climàtica que comporta la seva aplicació.

A més, el començament d'aquesta Conferència va patir l'absència de figures claus com els presidents dels Estats Units, França, Rússia i la Xina; actors altament rellevants degut a les seves altes emissions contaminants, a més dels seus recursos econòmics i poder de negociació. Així mateix, els presidents d'Indonèsia i l'Índia també s'han absentat, que en conjunt amb els Estats Units i la Xina, conformen el 42% de la població mundial. Això mostra que gairebé la meitat dels ciutadans no tindran representació dels seus dirigents a la cimera climàtica.

La recent victòria de Donald Trump, prèviament molt crític amb la lluita contra el canvi climàtic, posa en perill el posicionament dels Estats Units en aquest marc. Malgrat ser una potència altament contaminant, el negacionisme de Trump podria corrompre encara més les males pràctiques de la potència.

L'absència de líders tan importants posa en risc el suposat compromís internacional amb el sistema climàtic multilateral. De poca utilitat seran els acords i compromisos si els actors amb major responsabilitat no responen a les seves accions i repercussions d'aquestes.

L'atenció sobre el finançament climàtic

Tanmateix, la cimera no ha deixat de ser un esdeveniment crucial per unificar a la vegada que accelerar els esforços internacionals en la lluita contra el canvi climàtic.

L'eix central ha restat sobre el finançament climàtic: incrementar els fons per combatre la situació i augmentar el pressupost amb un mínim d'un bilió de dòlars anuals. No obstant això, experts climàtics han criticat el baix pressupost en tant que, donades les condicions actuals—certament catastròfiques, hauria d'eleva-se a \$2,4 bilions. Bancs multilaterals d'arreu del món s'han compromès a incrementar el finançament climàtic a països en vies de desenvolupament, atenent la seva condició de baixos i mitjans ingressos.

El president de les Maldives, Mohamed Muizzu, ha sigut un dels encarregats l'encarregat de remarcar que la manca de finançament és el major impediment de les negociacions climàtiques. Com a representant d'un petit estat insular, ha mostrat també el seu desconcert envers el futur que es preveu per aquestes, cridant a una major atenció

cap a aquests estats en desenvolupament.

A la vegada, els estats es remeten a comprometre's amb el bagatge del finançament, els diners que estan disposats a destinar a aquesta causa. No obstant això, s'ha trobat a faltar una discussió sobre els mecanismes que es pretenen establir per garantir un finançament climàtic efectiu, fet que deixa entreveure una debilitat en la voluntat de certs estats a adoptar un compromís real.

La responsabilitat sobre la càrrega financera continua ha sigut un punt dèbil en les negociacions, on les discussions entre països desenvolupats volen que les economies emergents assumeixin una major responsabilitat, altament discutit en tant que aquestes defensen la responsabilitat diferenciada—atenent que les potències occidentals tenen una càrrega històrica sobre la contaminació mentre que les emergents encara recorren a pràctiques contaminants amb el fi de perseguir el seu desenvolupament econòmic i industrial.

'Qui paga?' és la pregunta més repetida aquesta COP, seguida per 'Quina xifra?'. Els països en desenvolupament reclamen un finançament per poder adaptar-se al clima canviant de manera sostenible i poder atenuar les seves conseqüències, però, qui té la responsabilitat de proporcionar aquesta quantitat de diners? Els governs dels països rics, els bancs multilaterals i el sector privat són els principals candidats a proporcionar-ho.

La importància del llenguatge ha aparegut en discursos del Sud Global, contraris a l'ús de la paraula 'donant' pels països que proporcionen finançament, en tant que implica un acte de caritat. El Sud destaca que no és un acte de bona fe o empatia amb els estats surenys, si no que estan pagant un deute climàtic per les seves greus contribucions al deteriorament del medi ambient i l'acceleració de l'escalfament global; deute amb un Sud Global que pateix les majors conseqüències d'aquestes irresponsables accions.

Per altra banda, els majors contribuïdors han reclamat una major claredat en l'estructura del finançament per poder determinar les seves aportacions, alentint encara més el procés de negociació.

La Unió Europea, posicionada en bloc en les negociacions, no ha estat reticent a l'hora de mostrar la seva insatisfacció davant els acords. Com a principal actor internacional promotor de la protecció del medi ambient i propulsor de mesures per fer front al canvi climàtic, denuncia la manca d'ambició en els acords pel finançament climàtic i la reducció de gasos amb efecte hivernacle.

Finalment i després d'una pròrroga de dos dies, la COP29 ha acabat amb un acord de finançament de \$300.000 milions de dòlars anuals. Fins el moment, la xifra residia en \$100.000 milions, de manera que, encara que escàs, s'ha experimentat un progrés en la meta de finançament climàtic.

Bakú: la dependència econòmica dels combustibles fòssils

Els primers discursos van subratllar la necessitat de seguir en el camí d'una transició cap a energies netes i un abandonament gradual dels combustibles fòssils. Irònicament, s'ha celebrat a Bakú, l'economia de la qual està molt lligada a la indústria dels combustibles fòssils. Ilham Aliev, president de l'Azerbaidjan, va denunciar als països occidentals que havien posat en dubte la coherència de celebrar aquesta cimera en un país que compta amb una forta indústria petrolífera i del gas. Com a resposta, el Secretari General António Guterres va titllar d'absurd qualsevol intent de duplicar l'ús d'aquest tipus de recursos.

Imatge 2. António Guterres a la COP29.

Aquest xoc reflecteix clarament les incongruències de les negociacions climàtiques: falta de cohesió en una estratègia donat el desequilibri d'interessos; mentre occident critica l'ús dels combustibles fòssils, no até al fet que moltes economies encara

depenen d'aquests.

Cap al turisme sostenible

D'acord amb les tendències destructives que caracteritzen l'actual turisme, s'ha portat a la taula de debat aquest tema, relacionant-lo amb el model de planificació urbana. Com a conseqüència del ràpid i no planificat desenvolupament urbà, la biodiversitat, el medi ambient i la seguretat alimentària es posen en risc. A més també pot conduir a la fragmentació social i al deteriorament financer; cridant a la urgència d'un finançament que aposti per un desenvolupament urbà més just i sostenible.

En aquesta línia, el turisme s'ha debatut per primer cop en una COP. Actualment, aquest sector genera una gran petjada de carboni en els escenaris on es duu a terme, mentre que a la vegada, resulta també víctima dels efectes adversos del canvi climàtic.

Conclusions

La COP29 pretenia revifar les esperances sobre una revolució de l'energia neta i l'establiment de paràmetres pel finançament climàtic. Els països en vies de desenvolupament han reclamat una rendició de comptes i responsabilitats diferenciades entenen que les economies occidentals han afavorit a l'acceleració del canvi

climàtic durant les dècades del seu desenvolupament. Si bé és lícit ser crític amb la falta de compromisos dels estats i companyies multinacionals contaminants, també s'han de reconèixer els avenços que s'han aconseguit gràcies a les cimeres sobre el canvi climàtic celebrades dins del marc de Nacions Unides. Els països més desenvolupats estan complint en el seu compromís amb reduir les seves emissions contaminants i invertir en la investigació sobre les energies verdes i renovables. Així i tot, aquests esforços no són suficients per frenar les tendències actuals que estan destruint el planeta. El Secretari General ha remarcat que estem presenciant 'una classe magistral sobre destrucció climàtica', i el temps no està de part nostra.

La COP29 aspirava a ser crucial per poder canviar el rumb de les negociacions climàtiques, envers un futur més verd i net, i amb el compromís d'un multilateralisme energètic eficient. No obstant això, el tancament de la cimera ha deixat una sensació amarga sobre la responsabilitat i el compromís amb un sistema multilateral climàtic.

Cristina Puig Bonjoch

Estudiant de Relacions Internacionals

Universitat Autònoma de Barcelona

Referències

- Agence France Press. (2024). "El Borrador De Acuerdo De La COP29 Es "Claramente Inaceptable", Afirma El Comisario Europeo Wopke Hoekstra". *Barron's*. Recuperat de <https://www.barrons.com/articles/el-borrador-de-acuerdo-de-la-cop29-es-claramente-inaceptable-afirma-el-comisario-europeo-wopke-hoekstra-1ec893b3>
- Caballero, A. (2024). Arranca la COP29 en Bakú: una cumbre centrada en la financiación climática bajo la tormenta geopolítica. *RTVE*. Recuperat de <https://www.rtve.es/noticias/20241111/cop29-cumbre-clima-baku-financiacion-tormenta-geopolitica/16322794.shtml>
- Cabot, C. (2024). COP29: países menos desarrollados llaman a la solidaridad en el financiamiento climático. *France 24*. Recuperat de <https://www.france24.com/es/medio-ambiente/20241111-inicia-la-cop29-con-el-foco-puesto-en-la-financiacion-climatica-tras-un-año-de-desastres-naturales>
- COP 29 Baku Azerbaijan. (2024). Media Hub-News. Recuperat de <https://cop29.az/en/media-hub/news>
- COP29 Baku Azerbaijan. (2024). COP29 Opens in Baku with Breakthrough on Global Carbon Markets. Recuperat de <https://cop29.az/en/media-hub/news/cop29-opens-in-baku-with-breakthrough-on-global-carbon-markets>
- COP29 Baku Azerbaijan. (2024). COP29 Opens in Baku with Breakthrough on Global Carbon Markets. Recuperat de <https://cop29.az/en/media-hub/news/cop29-opens-in-baku-with-breakthrough-on-global-carbon-markets>
- Euronews. (2024). "La COP29 entra en su fase decisiva con la vista puesta en un nuevo régimen de financiación climática". Recuperat de <https://es.euronews.com/my-europe/2024/11/18/la-cop29-entra-en-su-fase-decisiva-con-la-vista-puesta-en-un-nuevo-regimen-de-financiacion>
- Fernández, L. (2024). New investment in renewable energy worldwide from 2014 to 2023. *Statista*. Recuperat de <https://www-statista-com.eu1.proxy.openathens.net/statistics/186807/worldwide-investment-in-sustainable-energy-since-2004/>
- Hurtado, J. (2024). COP29: Guterres y Azerbaiyán, el país anfitrión, chocan sobre los combustibles fósiles. *France 24*. Recuperat de <https://www.france24.com/es/medio-ambiente/20241112-cop29-guterres-y-azerbaiyan-el-pais-anfitrión-chocan-sobre-los-combustibles-fósiles>
- James, W.; Jessop, S.; Dickie, G. (2024). "New COP29 proposal shows wide gap persists on climate funding deal". *Reuters*. Recuperat de <https://www.reuters.com/sustainability/new-proposals-published-cop29-climate-finance-target-2024-11-21/>
- Naciones Unidas. (2023). COP28: El balance final de la Conferencia marca el principio del fin de la era de los combustibles fósiles. Recuperat de <https://www.un.org/es/climatechange/cop28>

- Noticias ONU. (2024). COP29: “La planificación urbana descontrolada supone una amenaza para el medio ambiente”. *Naciones Unidas*. Recuperat de <https://news.un.org/es/story/2024/11/1534476>
- Pettengell, C. (2023). What were the real successes and failures of COP28, and what does it mean moving forward?. *Bond*. Recuperat de <https://www.bond.org.uk/news/2023/12/what-were-the-real-successes-and-failures-of-cop28-and-what-does-it-mean-moving-forward/>
- Pwc. (2024). El año 2023 marca la disminución más lenta de la intensidad de carbono en el mundo en más de una década. Recuperat de <https://www.pwc.es/es/sala-prensa/notas-prensa/2024/2023-marca-disminucion-intensidad-carbono.html>
- Redacción EFEverde. (2023). Nuevo récord de CO2 emitido a la atmósfera en 2023, con 40.900 millones de toneladas. *EFE:Verde*. Recuperat de <https://efeverde.com/nuevo-record-co2-atmosfera-2023-40900-millones-toneladas/>
- Redacción El Tiempo. (2024). Comienza la COP 29 en Bakú: un encuentro decisivo para el futuro climático global. *El Tiempo*. Recuperat de <https://www.eltiempo.es/noticias/comienza-la-cop29-en-baku-un-encuentro-decisivo-para-el-futuro-climatico-global>
- Redacción EP. (2023). El año 2023 terminará con nuevo récord mundial de emisiones de CO2. *Ecoavant*. Recuperat de https://www.ecoavant.com/contaminacion/cop28-ano-2023-terminara-con-nuevo-record-mundial-emisiones-co2_12586_102.html
- Statista Research Department. (2024). Fossil fuel consumption worldwide from 1965 to 2023. *Statista*. Recuperat de <https://www-statista-com.eu1.proxy.openathens.net/statistics/1302754/fossil-fuel-energy-consumption-worldwide/>
- United Nations: Climate Change. (n.d.). COP28: ¿Qué se ha logrado y qué sigue?. Recuperat de <https://unfccc.int/es/cop28/5-key-takeaways#end-of-fossil-fuels>
- United Nations: Climate Change. (n.d.). Preguntas frecuentes sobre el balance mundial. Recuperat de <https://unfccc.int/es/temas/balance-mundial/about-the-global-stocktake/preguntas-frecuentes-sobre-el-balance-mundial>
- UN News. (2024). “COP29 climate talks end with \$300 billion annual pledge, Guterres calls deal a ‘base to build on’”. Recuperat de <https://news.un.org/en/story/2024/11/1157416>
-

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

NOVEMBRE 2024

Publicat per

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament como seves les opinions expressades pels seus col·laboradors

---